

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS 2026 METŲ VEIKLOS PLANAS

Aštuntosios kadencijos Valstybinė kultūros paveldo komisija (toliau – Paveldo komisija), 2026 metais vykdydama Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatyme numatytas funkcijas bei įgyvendindama Paveldo komisijos 2026–2028 m. strateginį veiklos planą, teiks išvadas ir siūlymus dėl valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos, jos įgyvendinimo, vertinimo ir tobulinimo klausimų. Išvados ir siūlymai bus teikiami atsižvelgiant į numatytas svarstyti priemonės (lentelėje) ir 2026 m. paveldosaugos kryptis.

Paveldo komisija tęs darbus šiose prioritetinėse veiklos kryptyse:

- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (naujos redakcijos) įgyvendinamųjų teisės aktų rengime ir derinime;
- Nacionalinės kultūros darbotvarkės 2026–2040 rengime;
- Paveldo komisijos atlikto dvarų sodybų tyrimo rezultatų apibendrinime;
- informacijos apie Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje, rinkime, sklaidoje ir aktualizavime, atsižvelgiant į Kovos su antisemitizmu, ksenofobija ar bet kokios kitos formos nesantaikos kurstymu ir žydų gyvenimo puoselėjimo veiksmų plano ir Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo veiksmų plano 2025–2027 m. vykdymą;
- paveldosaugos problemų ir gerųjų pavyzdžių įvardijime regionuose bei apdovanojimų *Paveldo DNR* parengiamuosiuose darbuose.

Paveldo komisija tęs veiklas įstatymų projektų rengimo procese, teiks išvadas savo iniciatyva dėl esamų bei dėl kitų institucijų teikiamų derinti teisės aktų projektų. Teiks rekomendacijas dėl Lietuvos laisvės kovotojų istorinės atminties išsaugojimo. Analizuos VI Turto banko veiklą kultūros paveldo apsaugos požiūriu, potencialių aukštų objektų galimą vizualinį poveikį saugomose teritorijose. Bendradarbiaus su Lietuvos ir užsienio institucijomis, bendruomenėmis ir asmenimis dėl Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje sisteminimo ir sklaidos. Toliau rinks informaciją apie kultūros paveldo apsaugą savivaldybėse, tobulins Savivaldybių paveldosauginį indeksą bei plėtos apdovanojimų „Paveldo DNR“ idėjas.

Vykdydama Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatyme numatytą uždavinį *vertinti UNESCO Pasaulio paveldo komitetui teikiamas periodines pasaulio paveldo objektų Lietuvoje būklės ataskaitas* teiks siūlymus valstybės institucijoms dėl UNESCO Pasaulio paveldo komiteto pateiktų rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimo rengiant veiksmų planą Europai ir Šiaurės Amerikai bei vertins Kuršių nerijos valdymo plano projektą. Taip pat teiks siūlymus dėl metodikos, skirtos nustatyti planuojamos ūkinės veiklos poveikį pasaulio paveldo vertybės išskirtinei visuotinei vertei.

2026 m. planuojama aktualizuoti kultūros paveldą bei identifikuoti apsaugos problemas išvažiuojamojo posėdžio metu bei organizuojant renginį.

Paveldo komisijos 2026 m. veiklos plano priemonės

Paveldo komisijos uždavinys ir numatoma vykdyti priemonė	Planuojama svarstyti posėdyje	Atsakingi Paveldo komisijos nariai (darbo grupė)	Rezultatas
1. Dalyvauti rengiant kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją reglamentuojančių teisės aktų projektus ir stebėti, kaip jie įgyvendinami: 1.1. Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų.	I–IV ketvirčiai	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Posėdis ir / ar pasiūlymai
1.2. Dėl Kultūros paveldo fondo steigimo.	I–IV ketvirčiai	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Posėdis ir / ar pasiūlymai
1.3. Dėl Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo (dėl dvarų sodybų vientisumo išsaugojimo).	I–III ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė asist. dr. Viltė Janušauskaitė prof. dr. Kęstutis Zaleckis doc. dr. Salvijus Kulevičius dr. Linas Kvizikevičius doc. dr. Juozapas Blažiūnas Eva Stonkevičienė Raimundas Balza Rimas Grigas	Posėdis ir / ar pasiūlymai
1.4. Dėl Lietuvos Respublikos saugiujų dokumentų ir saugiujų dokumentų blankų gamybos įstatymo.	I–II ketvirčiai	Paveldo komisijos nariai	Posėdis ir / ar pasiūlymai
2. Teikti išvadas Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Prezidentui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Kultūros ministerijai, Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, savivaldybių institucijoms, įstaigoms, kitoms valstybės institucijoms dėl kultūros paveldo apsaugos ir būklės: 2.1. Išvadų teikimas dėl potencialių aukštų objektų galimo vizualinio poveikio saugomose teritorijose.	I–II ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė prof. dr. Kęstutis Zaleckis dr. Vaidas Petrulis asist. dr. Viltė Janušauskaitė lekt. Agnė Žilinskaitė Rimas Grigas Žilvinas Rinkšelis	Posėdis ir / ar pasiūlymai, ir / ar sprendimas

2.2. Išvadų teikimas dėl Nacionalinės kultūros darbotvarkės 2026–2040 projekto.	I–IV ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė doc. dr. Salvijus Kulevičius lekt. Agnė Žilinskaitė Raimundas Balza Žilvinas Rinkšelis Eva Stonkevičienė	Posėdis ir / ar pasiūlymai
2.3. Išvadų teikimas dėl Lietuvos laisvės kovotojų istorinės atminties.	I–II ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė doc. dr. Salvijus Kulevičius dr. Linas Kvizikevičius Žilvinas Rinkšelis doc. dr. Juozapas Blažiūnas lekt. Agnė Žilinskaitė	Posėdis ir / ar pasiūlymai, ir / ar sprendimas
2.4. Išvadų teikimas dėl VĮ Turto banko veiklos kultūros paveldo apsaugos požiūriu.	I–III ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė Eva Stonkevičienė doc. dr. Juozapas Blažiūnas Rimas Grigas	Posėdis ir / ar pasiūlymai, ir / ar sprendimas
2.5. Išvadų teikimas dėl autentiškų paminklų išsaugojimo pakartotinio laidojimo metu.	I–III ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė Raimundas Balza dr. Linas Kvizikevičius Žilvinas Rinkšelis	Posėdis ir / ar pasiūlymai, ir / ar sprendimas
2.6. Išvadų teikimas dėl paveldosaugos problemų viešosiose erdvėse.	II–IV ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė prof. dr. Kęstutis Zaleckis dr. Vaidas Petrulis asist. dr. Viltė Janušauskaitė Rimas Grigas	Posėdis ir / ar pasiūlymai, ir / ar sprendimas
2.7. Išvadų teikimas dėl pramonės ir inžinerinio paveldo apsaugos.	II–IV ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė doc. dr. Salvijus Kulevičius dr. Vaidas Petrulis Raimundas Balza Rimas Grigas	Posėdis ir / ar pasiūlymai
2.8. Išvadų teikimas dėl kilnojamųjų kultūros vertybių duomenų tikslinimo ir kilnojamųjų daiktų, turinčių kultūrinę vertę, įrašymo į Kultūros vertybių registrą ir išbraukimo iš jo. (pagal Kultūros paveldo departamento kreipimąsi)	I–IV ketvirčiai (pagal poreikį)	doc. dr. Juozapas Blažiūnas	Posėdis ir nutarimas

2.9. Išvadų teikimas dėl nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paveldo objektų ir vietovių skelbimo valstybės saugomais ar jų apsaugos panaikinimo. (pagal Kultūros ministerijos kreipimąsi)	I–IV ketvirčiai (pagal poreikį)	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Posėdis ir nutarimas
2.10. Išvadų teikimas dėl kultūros paveldo objektų ar vietovių ir kilnojamųjų kultūros vertybių skelbimo kultūros paminklais ar jų apsaugos panaikinimo. (pagal Kultūros ministerijos kreipimąsi)	I–IV ketvirčiai (pagal poreikį)	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Posėdis ir sprendimas
2.11. Nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos darbų (paveldotvarkos) finansavimo programos vertinimas.	I–II ketvirtis	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė lekt. Agnė Žilinskaitė dr. Linas Kvizikevičius Žilvinas Rinkšelis doc. dr. Juozapas Blažiūnas	Posėdis ir sprendimas
2.12. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos metinės veiklos ataskaitos vertinimas.	II ketvirtis	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė lekt. Agnė Žilinskaitė dr. Linas Kvizikevičius Raimundas Balza Žilvinas Rinkšelis doc. dr. Juozapas Blažiūnas	Posėdis ir sprendimas
3. Aktualizuoti kultūros paveldą visuomenėje: 3.1. Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje, aktualizavimas.	I–IV ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė doc. dr. Vaidas Petrulis doc. dr. Salvijus Kulevičius Raimundas Balza dr. Linas Kvizikevičius (pagal kompetenciją) Rimas Grigas (pagal kompetenciją)	Duomenų bazės pildymas, viešinimas

3.2. Analizės dėl kultūros paveldo apsaugos savivaldybėse parengimas, Savivaldybių paveldosaugos indekso kūrimas ir viešinimas.	II–IV ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė asist. dr. Viltė Janušauskaitė lekt. Agnė Žilinskaitė Žilvinas Rinkšelis Raimundas Balza Rimas Grigas Eva Stonkevičienė doc. dr. Juozapas Blažiūnas	Posėdis, analizės pristatymas ir kiti renginiai
3.3. Paveldosaugos problemų dėl viešojo intereso gynimo nagrinėjimas.	I–IV ketvirčiai (pagal poreikį)	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Posėdis ir / ar pasiūlymai
3.4. Renginio kultūros paveldo apsaugos tema organizavimas.	II–IV ketvirčiai	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Renginys
3.5. Išvažiuojamasis posėdis.	I–IV ketvirčiai	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Išvažiuojamasis posėdis
4. Vertinti UNESCO Pasaulio paveldo komitetui teikiamas periodines pasaulio paveldo objektų Lietuvoje būklės ataskaitas: 4.1. Pasiūlymų teikimas dėl UNESCO Pasaulio paveldo komiteto pateiktų rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimo.	I–IV ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė lekt. Agnė Žilinskaitė Raimundas Balza Žilvinas Rinkšelis Rimas Grigas doc. dr. Juozapas Blažiūnas	Posėdis ir / ar pasiūlymai
4.2. Pasiūlymų teikimas dėl metodikos, skirtos nustatyti planuojamos ūkinės veiklos poveikį pasaulio paveldo vertybės išskirtinei visuotinei vertei.	II–III ketvirčiai	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė asist. dr. Viltė Janušauskaitė lekt. Agnė Žilinskaitė	Posėdis ir / ar pasiūlymai
4.3. Kuršių nerijos valdymo plano projekto derinimas.	I ketvirtis	doc. dr. Vaidutė Ščiglienė lekt. Agnė Žilinskaitė Raimundas Balza	Posėdis ir / ar pasiūlymai
5. Bendradarbiauti su Lietuvos ir tarptautinėmis institucijomis sprendžiant aktualias kultūros paveldo problemas: 5.1. Bendradarbiavimas su valstybės, savivaldybių ir tarptautinėmis institucijomis kultūros paveldo apsaugos klausimais.	I–IV ketvirčiai	Paveldo komisijos nariai (pagal kompetenciją)	Posėdis ir / ar pasiūlymai, ir / ar susitikimai